

Ympäristövalvonnan kuntayhteistyö

Khall § 127
211/00.04.01/2022

Valmistelija Tekninen päällikkö Ahti Mikkonen p. 044 7159744.

Yläkainuun kuntien tekniset palvelut ovat valmistelleet sopimusta kuntayhteistyöstä ympäristövalvonnan palveluista. Sopimuksen osapuolina ovat Hyrynsalmen, Paltamon, Puolangan, Ristijärven ja Suomussalmen kunnat.

Kuntaliiton tuoreet ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan hallintokyselyt kuntiin osoittavat, että ko. viranomaistehtäviä hoidetaan hyvin vaihtelevan kokoisissa toimintayksiköissä ja vaihtelevalla osaamis- ja koulutus pohjalla. Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tehtäviä koskeva lainsäädäntö on viime vuosikymmeninä lisääntynyt ja uudistunut kiivaasti. Viimeisimpinä ympäristönsuojelulainsäädännön kehittämisen suuntauksina ovat olleet muutokset, joilla pyritään sujuvoittamaan lupakäsittelyä ja lisäämään viranomaisyhteistyötä ja vuoropuhelua luvanhakijan kanssa. Kuntalaisten ja toiminnanharjoittajien vaatimukset kunnan viranomaistoimintoja kohtaan ovat niin ikään kasvaneet, ja elinympäristöä koskevat päätökset ovat entistä keskeisemmällä sijalla kunnan päätöksenteossa ja merkittäviä kunnan elinvoiman edistämässä. Tehtävien laadukas hoitaminen vaatii monipuolista osaamista ja mahdollisuutta tarjota palveluita nopeallakin temmolla hankkeiden edetessä. Samalla tulee huolehtia viranomaisen riippumattomuudesta ja estää asioiden henkilöityminen. Tällainen toiminta on vaikeasti toteutettavissa pienessä toimintayksikössä. Muutoksiin vastaaminen edellyttää yhteistyötä ja osaamisen laajentamista.

Nykyinen kuntapohja ei aina mahdollista riittävän laadukkaita viranomaispalveluita pienimmissä kunnissa - yksiköt voivat jäädä liian pieniksi. Riittävän asiantuntemuksen, erikoistumismahdollisuuksien ja palvelutarjonnan turvaamiseksi Kuntaliitto kannustaa pieniä kuntia hakeutumaan vapaaehtoiseen kuntalain tarkoittamaan kuntayhteistyöhön rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien hoitamisessa.

Kuntayhteistyöhön lähteminen edellyttää sopimuksen laatimista yhteistoimintaan osallistuvien kuntien kesken. Yhteistyöstä sovittaessa on tärkeää huolehtia sopimusosapuolten tarpeiden tyydyttämisestä yhteistoiminnassa. Jokaisella kunnalla tulee olla käytettävissään ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan asiantuntemusta. Viranomaistoimintojen uudelleen organisointi kunnan sisällä puolestaan edellyttää kunnan palveluketjujen kokonaisvaltaista tarkastelua ja lopulta hallintosäännön päivittämistä.

Pienten kuntien yhteistoimintaa ja viranomaisyksiköiden uudelleen organisoimista edistääkseen, Kuntaliitto tarjoaa käyttöön ohjeet ja sopimusmallit sekä muuta asiaan liittyvää taustamateriaalia. Kuntaliiton yleiskirje ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien hoidosta: <https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2017/kuntaliitto-kannustaa-pienia-kuntia-ja-suurten-kuntien-viranomaisyksikoita>.

Yläkainuun kuntien ympäristövalvonnan sopimusmallia on valmisteltu kuntaliiton ohjeen ja sopimusmallien pohjalta. Sopimuksen tavoitteena on turvata ympäristövalvonnan toteutuminen kaikissa sopimuskunnissa lain edellyttämällä tavalla. Yhteistoiminta turvaa kustannustehokkaasti palvelujen saatavuuden ja laadun.

Hyrynsalmen, Paltamon, Puolangan ja Ristijärven kunnat antavat sopimuksessa määritellyt ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät Suomussalmen kunnan viranhaltijan hoidettavaksi. Ympäristötarkastajat ovat virkasuhteessa Suomussalmen kuntaan, joka vastaa työnantajan velvoitteista ja vastuista viranhaltijan osalta. Virkasuhteeseen liittyvää päätösvaltaa ja direktio-oikeutta koko laajuudessaan käyttää Suomussalmen kunta.

Suomussalmen kunnassa on tällä hetkellä yksi ympäristötarkastaja. Sopimuksen myötä kuntaan palkataan toinen ympäristötarkastaja.

Sopimus sisältää ne tehtävät, jotka ovat kuntakohtaisesti joko hallintosäännöllä ja/ tai toimielimen delegointipäätöksellä siirretty ympäristötarkastajan hoidettavaksi.

Muut sopimuksessa sovitut tehtävät yleisesti:

- asioiden esittely kunnan ympäristö- ja rakennuslautakunnassa
- ympäristönsuojelua koskevat neuvonta- ja ohjauspalvelut

Ympäristötarkastajien työpanoksen ja kustannusten arvioidaan laskennallisesti jakautuvan seuraavasti:

Hyrynsalmi	13 %
Paltamo	19 %
Puolanka	15 %
Ristijärvi	7 %
Suomussalmi	46 %

Arvio kuntakohtaisesta työajasta ei ole sitova. Kuntakohtainen työaika tarkentuu työajanseurannan ja raportoinnin mukaisesti.

Sopimus ympäristövalvonnan kuntayhteistyöstä liitteenä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Petteri Seppänen p. 044 7159300.

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy liitteenä esitetyn sopimuksen ja kuntayhteistyön aloittamisen sopimuskuntien kanssa siten, että Suomussalmi toimii isäntäkuntana ja Ristijärven kunta ostaa ympäristövalvonnan palvelut Suomussalmen kunnalta sopimuksen mukaisesti.

Päätös:

Hyväksyi.

Toimeenpano: ote päätöksestä sopimuskunnat